

Vormvrij toetsen binnen flexibel deeltijdonderwijs

1. Bouwen indicatoren

- Ontwikkel gemeenschappelijke visie op vormvrij toetsen.
- Ontleedt leeruitkomsten in indicatoren.
- Bedenk voorbeelden van bewijzen; vorm en kwaliteit.
- Creëer voorbeelden van net (on)voldoende bewijs.
- Gebruik bij kwaliteitseisen de CAPs criteria², zoals; Vergelijkbaarheid, Transparantie.
- Betrek stakeholders zoals studenten en praktijkbegeleiders.

5. Vaststellen resultaat

- Besluit of het bewijs voldoende is voor de leeruitkomst.
- Koppel terug welke indicatoren wel en niet voldoende zijn aangetoond.
- Koppel de inhoudelijke feedback terug (feed forward).

4. Valideren verschillend bewijs

- Organiseer kalibratiesessies; afstemmen beoordelen/valideren van verschillend bewijs.
- Kalibreer ook de feedback.

2. Voorlichten studenten

- Ontwikkel modulegids met overzicht van modulen/ leeruitkomsten.
- Geef voorlichting over vormvrij toetsen; gebruik intranet en bijeenkomsten.
- Maak gebruik van studentcoaches, senior studenten en alumni.
- Maak gebruik van best practices.
- Laat ahv voorbeelden duidelijk zien wat (on)voldoende is.

3. Begeleiden studenten

- Studietoelichters begeleiden studenten in het vormvrij toetsen en kunnen hierbij docenten, ervaren studenten en alumni betrekken.
- Maak studietoelichters bekend met leeruitkomsten/indicatoren en passende bewijzen.
- Breng studietoelichters goed op de hoogte van kwaliteitseisen voor toetsing².

Stappenplan Vormvrij toetsen binnen flexibel deeltijdonderwijs

Aanleiding

Flexibel deeltijdonderwijs maakt het voor studenten mogelijk om op verschillende manieren te laten zien dat ze een leeruitkomst te beheersen¹. Het valideren van verschillende soorten bewijs vraagt om vormvrij toetsen waarbij niet alleen het ontwerp van de toets van belang is!

Stappenplan

Het stappenplan is vormgegeven aan de hand van:

1. Uitgangspunten van flexibel hoger deeltijdonderwijs, zoals beschreven in het Landelijk Experiment leeruitkomsten¹.
2. Kwaliteitscriteria voor toetsing zoals deze zijn vormgegeven voor competentiegericht toetsen in toetsprogramma's² (Competency Assessment Program).
3. Resultaten van onderzoek, door middel van focusgroep onderzoek zijn bij vier flexibele deeltijd hbo-v opleidingen, de ervaringen en percepties van zowel docenten als docenten op het valideren van verschillend bewijs in kaart gebracht.

Fasen in het Stappenplan

Bouwen indicatoren

Uit de focusgroepsbijeenkomsten met docenten is gebleken dat één van de belangrijkste interventies is om binnen het docententeam het gesprek te voeren welke ideeën de verschillende docenten hebben bij vormvrije toetsing. Vanuit deze ideeën kan zich een visie op vormvrij toetsen ontwikkelen die het vliegwielt vormt voor het vertalen van leeruitkomsten in indicatoren op het juiste abstractieniveau. Gebruik hierbij de CAPs criteria² zoals Vergelijkbaarheid en Transparantie. Het doel hierbij is dat er hierbij wordt uitgegaan

van: 'Dit is de leeruitkomst met bijbehorende indicatoren en die kan je door middel van verschillende bewijzen aantonen'. Per leeruitkomst/indicatoren dient duidelijk te zijn welke bewijzen gebruikt kunnen worden en aan welke eisen² deze bewijzen dienen te voldoen. Aanbevolen wordt om bij het bedenken van passend bewijs per leeruitkomst/indicatoren de stakeholders (studenten, praktijkbegeleiders, inhoudsdeskundigen) te betrekken.

Voorlichten studenten

Voorlichting wordt vanuit de focusgroep bijeenkomsten met studenten als onmisbaar gezien in het besluit om al dan niet de keuze te maken om verschillende soorten bewijs te gebruiken. Bij de voorlichtingsfase is het o.a. van belang dat er duidelijkheid is over de leeruitkomsten/indicatoren en de vorm en de kwaliteit van de te gebruiken bewijzen. Een modulegids, waarin de modules en bijbehorende leeruitkomsten beschreven staan is hierbij helpend, evenals een overzicht per leeruitkomst op intranet van mogelijke bewijzen/succesvolle bewijzen en wanneer bewijzen (on)voldoende zijn. Studenten hebben tijd nodig (4-6 maanden) om een goed overzicht te krijgen van de verschillende leeruitkomsten. Studenten zien in de voorlichting een rol voor zichzelf als ervaringsdeskundigen (senior studenten, alumni).

Begeleiden studenten

Studenten verwachten van Studietoelichters dat zij goed inzicht hebben in de leeruitkomsten en kunnen begeleiden en adviseren in de keuze van bewijs en kwaliteitseisen, ook in het betrekken van senior studenten en alumni. Deze stap impliceert dat de inhoudsdeskundigen de studietoelichters goed meenemen in het overzicht van de leeruitkomsten/indicatoren en de mogelijk passende bewijzen. In de

begeleiding zien studenten een rol voor zichzelf in de rol van 'student coach'.

Valideren verschillend bewijs

Docenten dienen als assessor goed af te stemmen of de bij de leeruitkomst aangeleverde bewijzen inderdaad aantonen dat de leeruitkomst behaald is. Docenten geven aan dat het kalibreren van het bewijs, maar ook van de feedback, bij de betreffende leeruitkomst voorwaardelijk is om het bewijs te valideren aan de hand van de kwaliteitseisen².

Vaststellen resultaat

Studenten geven aan dat het wenselijk zou zijn dat docenten/assessoren kunnen terugkoppelen welke indicatoren (on)voldoende zijn aangetoond (feedback), zodat de student inzicht heeft welk 'extra bewijs' aangeleverd dient te worden en/of dit bewijs wellicht ook bij andere leeruitkomsten gevalideerd kan worden (feedforward).

1. Rijksoverheid. (2017). *Pilots flexibilisering*. Op internet: <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/hoger-onderwijs/experimenten-om-deeltijdonderwijs-flexibeler-te-maken/pilots-flexibilisering>.
2. Baartman, L.K.J., Bastiaens, T.J., Kirschner, P.A., & Vleuten, C.P.M. van der (2007). Evaluating assessment quality in competence-based education: A qualitative comparison of two frameworks.

Auteur:

Norbert Huyer

n.g.c.huyer@hhs.nl